

שם המחקר: אבחון מובנה של הפרעות פסיכיאטריות והתנהגויות אבנורמליות בקרב

מתבגרים הלוקים בפיגור שכלי קל ובינוני

רשות המחקר: מכון שניידר לרפואת ילדים

שנה: 2008

מס' קטלוגי: 9

שמות החוקרים: ד"ר גוטהלף דורון, מנהל המחלקה הפסיכיאטרית, מרכז שניידר לרפואת ילדים

פרופ' אפטר אלן, מנהל המחלקה הפסיכיאטרית, מרכז שניידר לרפואת ילדים

תקציר המחקר

המחקר העריך באופן מובנה את השכיחות של הפרעות פסיכיאטריות במתבגרים בעלי פיגור שכלי קל-בינוני בישראל. דגש מיוחד הושם לאבחון הפרעה אובססיבית-קומפולסיבית, הפרעה פסיכיאטרית הלוקה בתת-אבחון בבעלי פיגור שכלי.

87 מתבגרים עם פיגור שכלי קל עד בינוני, הלומדים בחינוך מיוחד במערכת החינוך הישראלית, עברו הערכה פסיכיאטרית בה נבדקו הפרעות פסיכיאטריות בכלל וסימפטומים של הפרעה האובססיבית-קומפולסיבית בפרט. 61% מהם נמצאו כבעלי הפרעה פסיכיאטרית אחת לפחות. מתוך 13 משתתפים, הנוטלים תרופות אנטי-פסיכוטיות, לא נמצא אף לא אחד בעל הפרעה פסיכוטית ורובם לקו בהפרעות חרדה או דיכאון. הפרעה אובססיבית קומפולסיבית אובחנה ב-11% מהמשתתפים והייתה מאופיינת באחוזים גבוהים של תחלואה פסיכיאטרית נלוות.

החומרה של סימפטומים אוטיסטים הסבירה 39% מהשונות בחומרה של תסמיני הפרעה האובססיבית קומפולסיבית.

מתבגרים עם פיגור שכלי קל עד בינוני הם בעלי אחוזים גבוהים של תחלואה פסיכיאטרית, אשר לעיתים קרובות מקבלת טיפול שאינו מתאים. הפרעה אובססיבית קומפולסיבית שכיחה בקרב אוכלוסייה זו ונמצאת בזיקה גבוהה לסימפטומים אוטיסטיים.

קיים צורך במחקרים נוספים בילדים ומתבגרים בעלי פיגור שכלי, על מנת להיטיב לתאר את התחלואה הפסיכיאטרית והטיפול המתאים עבור קבוצת סיכון זאת.

ההשלכות היישומיות של המחקר.

מחקר זה מדגיש את הצורך האקוטי לפתח שירותים פסיכיאטריים לילדים ומתבגרים בעלי פיגור שכלי וזאת בשל הסיבות הבאות: (1) מחקרנו הראה שמרבית המתבגרים בעלי פיגור שכלי סובלים מהפרעות פסיכיאטריות. מרביתם לא אובחנו טרם המחקר על ידי פסיכיאטרי או איש מקצוע אחר ורק בעקבות תוצאות המחקר הם הופנו לטיפול.

(2) אבחון הפרעות פסיכיאטריות בבעלי פיגור שכלי הוא משימה מורכבת שכן בעלי פיגור שכלי לעתים קרובות לא מצליחים להעביר בצורה ברורה את מצוקתם. הדבר גורם לכך שאנשי מקצוע מפרשים לעתים לא נכונה מצוקות והתנהגויות שהם מבטאים. לדוגמא, במקרנו מצאנו שכיחות גבוהה של הפרעה כפייתית באוכלוסיה זו אשר לעתים קרובות לא מאובחנת או מאובחנת כהתנהגות סטרייטיפית או "כחלק אינטגרלי" של הפיגור.

(3) תת האבחון והאבחון המוטעה מובילים לכך שמתבגרים עם פיגור שכלי אינם מקבלים את הטפולים הפסיכיאטריים המתאים לבעייתם או שמקבלים תרופות אנטיפסיכוטיות קשות שאינן מתאימות לאבחנותיהם הפסיכיאטריות.

לאור זאת אנו סבורים שיש צורך להכשיר פסיכיאטרים של ילדים ונוער, עובדים סוציאליים, ופסיכולוגים להתנסות בעבודה ובאבחון מובנה של הפרעות פסיכיאטריות באנשים עם פיגור. כפי שהראנו במחקרנו שימוש בסקר פסיכיאטרי מובנה ופשוט יחסית להעברה מאפשר אבחון נכון וכוללני של ההפרעות הפסיכיאטריות של מתבגרים עם פיגור שכלי קל ובינוני. אנו ממליצים להטמיע בקרב צבור המטפלים את מאפייני ההפרעות השכיחות שמצאנו ואת השאלות שיש לשאול על מנת לאבחן. הקורס שהחל השנה בהנהגת דר' מייק סטבסקי בשיתוף פעולה ותמיכה של קרן שלם ובו לומדים על היבטים פסיכיאטרים של פיגור מהווה על כן צעד ראשון ומבורך להכשרת מטפלים לאבחן הפרעות פסיכיאטריות באוכלוסיית בעלי פיגור שכלי.